

Slovenski fantje beže iz Italije pred osovraženo jim vojno

United Press doznava, da uhajajo slovenski fantje v skupinah iz Italije v Jugoslavijo in Avstrijo, da bi izbegnili osovraženi vojni, ki jim ne more prinesiti ničesar, razen nesreče.

Dunaj, 20. julija. — Kakor doznava tukajšnje časnikarsko združenje, beže slovenski fantje, ki so italijanski podaniki, kar v skupinah preko meje v Jugoslavijo in Avstrijo, da se izognejo vojni z Abesinijo, kjer niso ničesar izgubili.

Britanija je danes končno objavila, da ne dovoli, da bi postala Italija gospodarica nad Abesinijo in zahteva, da mora vsak tozadevni sporazum temeljiti na Briand-Kelloggovem paktu kakor tudi na ostalih medsebojnih pogodbah.

Cleveland, 20. julija. — Etiopijska vlada je sporočila clevelandskim novinarjem, da je izdala povelje, da se ne smejo italijanski letalci, ki jih uporablja v vojni proti Italijanom. Charles E. Barnet, predsednik omenjene korporacije, je priznal, da je njegova družba prejela tozadevna pisma iz Abesinije, toda je rekel, da doslej še ni bilo sklenjeno med korporacijo in abesinsko vlado nobene pogodbe.

Rim, 20. julija. — Diplomatski odnosi med Italijo in Abesinijo so postali že tako napeti, da utegnejo vsak trenutek poči. Italijanska vlada je naročila svojemu poslaniku v Addis Ababi, glavnem mestu Abesinije, da ostre in odločno protestira proti bojevitemu govoru, ki ga je imel pred dnevi abesinski cesar pred parlamentom. (Na take govore ima menda monopol samo Mussolini).

London, 20. julija. — Velika vodja White Motor družbe umrl

Elyria, O. 20. julija. — Tukaj je umrl večerj Ashton Bean, upokojeni predsednik White Motor družbe, ki je privedel to družbo srečno skozi dobo depresije in ki je bolj kot kdo drugi doprinesel, da ni Studebaker družba doživela finančnega poluma. Pokojnik, ki je bil star 63 let, je podlegel srčni kapi.

Srčno hibo je dobil vsled svojega neutrudnega dela. Delal je dolge ure v pisarni, noči je uporabljal za svoje službeno potovanje med New Yorkom, Clevelandom in South Bendom in vse svoje energije in čudovite zmoglosti pa je uporabil v koncentraciji nad kočljivimi finančnimi problemi.

Ob njegovi smrtni postelji je stala njegova hči, Mrs. J. Stewart Vair, ki je poročena z nekim angleškim oficirjem, živčim v neki egiptovski garniziji. — Ker je bilo in je še pri White družbi, ki ima svoje naprave skoro v osrčju slovenske naselbine, uposlenih tudi lepo število Slovencev, zato smo posvetili spominu pokojnega to obširnejše poročilo. — Naj po trudopolnem in uspešnem delu mirno počiva!

Tri mladenke ubite
Miriam Wille, 14 let stara deklica iz Clevelanda, in dve nadaljni mladenki iz Philadelphia so bile v soboto popoldne ubite, oče, mati in brat mladenke Wille, pa so bili ranjeni, ko je njihov avtomobil, v katerem so se vozili, treščil z nekim drugim na mokri, od deževja in viharja razbičani cesti v bližini Hammontona, N. J.

Tragedija Irpinov, ki v polu obraza kopljejo "črni demani"

Van Lear, Ky. — Druga za drugim so dozday spravili iz premogarstva, v katerem je nastala razstrelba plina, sedmero trupel premogarjev, katera so izročili njihovim užaloščenim vdovam in plakajočim otrokom-sirotom. Dve nadaljni žrtvi razstrelbe pa še vedno ležita pod ruševinami globoko doli poldrugo miljo pod hribom. Sedemindvajset otrok je postalo sirot, ker so bili vsi premogarji oženjeni in so imeli vsi, razen enega, otroke.

Matere, žene in sestre ponesrečenih, ki so čakale vso noč pred vhodom v jama, ki jim je pogoltnila njihove najdražje, so pretresljivo zaplakale, ko so ambulance odpeljale trupla ponesrečenih v Painesville, kjer jih bodo pripravili za pogreb. Možje, ki so bili ubiti, so delali v rovu št. 5.

Reševalno moštvo je naletelo na prvi dve trupli zjutraj, dne 18. julija. To sta bila ubita premogarja, 21 letni Virgil Clay in 38 letni Roy Murray. Več ur pozneje je prišlo reševalno moštvo do trupel William Kretzerja, starega 41 let, in njegovega brata Charles Kretzerja, starega 46 let. Dalje so bili najdeni ubiti: J. Vaughan, 52 let; Derwood Litz, 34 let in Stanley Hereford, star 38 let. Dvoje trupel, ki sta še pod ruševinami, sta John Gool, star 56 let in Frank Tuzzi, star 45 let.

Večina teh premogarjev je bila strta od plasti premoga in kamnja. Uradniki premogarstva so mnenja, da so bili ponesrečeni takoj mrtvi.

Premogorov je bil stalno in spiciran in preiskovan, kakor morajo biti vsi rovi v tej državi. Uradniki izjavljajo, da je bil rovi premogar komaj 24 ur pred eksplozijo.

S krvnimi psi za ostarelim morilecem
Middlesboro, Ky. — V tukajšnje hribovje je dospelo 30 šerifov in deputijev s krvnimi psi, ki iščejo 77 let starega hribovca, Allen Brooks-a, ki je ubil dva šerifa v Lee county, Virginia. Šerifa, Arch Redmond in Robert Bailey sta dospela na njegov dom v Virginijo, ki je oddaljen tri milje od meje države Kentucky, da bi aretirala njegovega zeta. Ko sta šerifa odpeljala zeta iz hiše, je pograbil divji starec karabinko ter ju ustrelil.

Nov grob
V soboto zvečer je po dolgi in mučni bolezni preminula Mary Primožič rojena Gruden. Pokojnica je bila stara 58 let in je stanovala na 1388 E. 31st St. Tukaj zapuščala žalujočega soproga Johna, kateri je tudi že dolgo časa bolehen ter dve hčeri, Mary, omoženo Martis in Heleno, ter več drugih sorodnikov. Doma je bila iz vasi Mašce, fara Sv. Gregor, kjer zapuščala več sorodnikov. V Ameriki je bivala 34 let. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v torek ob 8:30 zjutraj v cerkvi Immaculate Conception ter na Calvary pokopališče pod oskrbo Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda. Bodi ji ohranjen blagospomin. Preostalih pa naše sožalje.

Okužen s kozami, je ogrožal kopalce
Kenosha, Wis. — Tony Steponitis, 18 let stari fant, ki je okužen s kozami in ki bi moral pet tednov ostati v svojem stanovanju, se je šel dva dni zaporedoma kopat v javno kopalnico, s čemer je ogrožal zdravje tisočev kopalcev. Ko so ga vprašali, zakaj je to storil, je odgovoril, da je bilo preveč v stanovanju in da ni mogel več vzdržati vročine. V kopalšču je bilo nad 8000 kopalcev, ko so organi javnega zdravstva prišli iskat omenjenega fanta. — Med kopalci je zavladala panika. Fanta so oddali v bolnico.

V Parizu protestirajo množice proti znižanju plač
Pariz. — V petek je 20-tisoč glav množica pritisnila na trg Place de l'Opera, kakor je nastal uprav divjaški boj med množico in policijo ter jezdečo republikansko gardo. Boji so nastali, ko je pričela policija vlačiti na stotine demonstrantov v ječe. Policijska krepelca so marsikateroga potolkla, toda resnejše poškodovan ni bil nihče. Na Opernem trgu se je zbralo nad 20,000 ljudi, moških in žensk, da potrestirajo proti ekonomskim odredbam, ki jih je odredil francoski premijer Laval v svojem prizadevanju, da reši francoski frank.

Jezeča republikanska garda si je utirala pot z golimi sabljami v rokah, policija pa je bila oborožena s karabinkami. Komunisti med množico so pretili s pestmi in kričali: "Laval, resigniraj! Smrt Lavalu! Obesite Lavalu!" Prvi boji so se pričeli nekako ob sedmih zvečer, ko je pritisnila množica na trg. Ker so se baš takrat vračale mnogoštevilne mladenke z dela iz raznih trgovin, so bile tudi te zajete od ogromnega vala, ki jih je odplaval s seboj.

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev

V Gross, Kans., se je morala rojakinja Frances Potočnik zaradi infekcije podvreči operaciji in odrezali so ji oba palca na nogah. — Leopold Kopmajer, znani grocerist, si je vsled nesrečnega padca zdrobil kost v levi roki in je bil tudi operiran. Oba se nahajata v bolnišnici v Pittsburgu, Kans.

V Gowanda, N. Y., je zbolela rojakinja Adeline Owen. V bolnišniški postelji je tudi Ana Klančar. Helena Tomastič je porodila sinčka, ki je pa takoj po porodu umrl.

V Manchestru, Iowa, je umrl 42 letni rojak Jehn Stukelj. Bolehal je za srčno hibo. Zapuščala starše, štiri brate in štiri sestere.

Poletno zborovanje glavnega odbora JSKJ se bo pričelo dne 27. julija v enotnem uradu v Ely, Minn. Ko bo končano gl. zborovanje, se bo vršila konvencija mladinskega oddelka Jednote in sicer pričetkom avgusta.

V Ely, Minn., sta se poročila Anton Mikolič in Angela Maves. — Istotam pa je za srčno kapjo umrl Tomaž Perkovič.

V Chicagu, Ill., je po kratki bolezni umrl rojak John Marovič, doma s Primorskega. Zapuščala žena in hčer.

V Chicagu je umrl na posledicah operacije rojak L. Štular, star 54 let, doma iz Adšič na Gorenjskem.

V West Frankfortu je umrla Helena Smodila, stara 49 let, doma iz Lancovega pri Radovljici na Gorenjskem. Zapuščala moža, dva sina in hčer.

V Harwicku, N. Y., je umrl rojak John Potočar, star 70 let in doma iz Novega mesta.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Aeroplan, ki je bil na poletu iz Nemčije v Italijo, se je nenadoma pojavil iz oblakov; po vsej priliki je bil defekt v motorju. Pilot si je prizadeval pristati v neki ozki dolini, toda ker slednja ni bila dovolj prostorna, je aeroplan treščil ob dreve. Ko je prišlo reševalno moštvo na lice mesta, je našlo mrtvih vseh devet potnikov kakor tudi posadko letala, ki je štela 4 osebe.

Država Ohio v silnem neurju viharjev, bliska in groma

Vremenske uime, ki so divjale v soboto nad državo Ohio, so zahtevale človeške žrtve in povzročile mnogo materialne škode. — Ljudje žrtve strele in Erijskega jezera.

V soboto je pasiral mesto Cleveland med bliskom in gromom vihar, in neki farmer, ki ga je zalotilo neurje na polju pri Chipewa Lake, je bil od strele ubit. Kmalu zatem, ko se je vihar poleg, je v jezeru v Solonu utonil neki človek, ki se je šel kopat v neznosni vročini.

Vihar in deževje sta se večerj izognila clevelandskemu mestu ter le pasirala mimo njega, zato se ni Cleveland v soboto skoro nič ohladil. V soboto popoldne je kazal termometer 90 stopinj vročine, skoro vse popoldne in zvečer pa 85 stopinj.

Farmer v Chipewa Lake, ki je bil od strele zadet in ubit, je bil 28 letni Blake Durhammer. Warren Simmons, 31 let star, ki je Durhammerju pomagal na polju, je bil skoro paraliziran od strele ter se nahaja zdaj na domu v zdravniški oskrbi.

Človek, ki se je utopil, je bil John Skubu, 46 let star, stanujoč na Goodmar Avenue v Clevelandu. Šel je v Solon, Ohio, da bi ubežal mestni vročini, tam pa je našel v jezeru smrt. Gasilci iz Chagrin Fallsa so po encouragem iskanju končno našli njegovo truplo.

Posebno je divjal vihar v Maple Heights, kjer je treščilo v neko hišo; vihar je rval drevesa, trgjal električne in telefonske žice, končno pa se je v Bedfordu vsula še debela toča, ki je skle-

stila polja in vrtove. Tudi v Bedfordu je treščilo v neko hišo, v Shaker Heights pa je nastala poplava, da so bile ulice pod vodo.

V Cleveland Heights, Euclidu in v drugih predmestjih ni bilo neurja, prav tako ne v Clevelandu, kjer je vladala samo neznosna vročina.

V Clevelandu se je zgrudil vsled silne vročine neki človek nezavesten na tla, dva druga pa drugod v državi Ohio.

Maple Heights je zadel vihar v soboto ob treh popoldne ter je divjal 45 minut. V dimnik hiše rojaka Edwarda Pavlina je udarila strela, ki pa k sreči ni povzročila druge škode, kakor da je odkrčila nekaj opek. Vihar je podrl tudi petero telegrafskih drogobov ob Pennsylvania železniški progi, v bližini Dunham Rd. Prav tako so bili podrti drogovi in žice potrgane na McCracken Rd. na Broadwayju in na Longwood Ave.

Na Halstead Ave., je stopil na voz poulične železnice George Andrews, 25 let star, stanujoč na Halstead Ave., Lakewood. Na zapadni 117. cesti mu je postalo slabo, izstopil je iz kare ter sedel na 89 pločnika, nato pa se je nenadoma onesvestil. Odpravljen je bil v Lakewood bolnico, kjer so zdravniki izjavili, da njegovo stanje ni nevarno.

Naš rojak zabodel svojo izvoljenko

Chicago, 2. julija. — Joseph Gornik, (ki mora biti, po imenu sodeč, vsekakor Slovenec), je držal v petek večer v naročju svojega ljubice, 19 letno Mary Lukavich, katero je za slovo poljubil, potem pa jo zabodel z nožem v levo stran prsi. Gornik pravi, da sta se z mladenko domenila, da bosta skupaj umrla, pa se je on vsekakor skesal, ko je prišla vrsta nanj. Ranjena deklica ga je prosila, naj jo reši bolečin in ji zasadi nož v srce, kar je on tudi storil. Preden je umrla, ga je prosila, naj jo še enkrat poljubi, je izjavil Gornik na policiji.

Vročina v Clevelandu
V četrtek in petek preteklega tedna je vladala neznosna vročina, ki je zahtevala tudi že svoje žrtve. V petek je umrl za vročino mornar Thomas W. Morgan, star 34 let, ki je prišel iz Pennsylvanije v Cleveland na obisk in oddih, pa je tu našel svojo smrt. Zgrudil se je mrtve na tla pred poslopjem 2338 Franklin Boulevard. — Vsa kopalšča ob jezeru so bila v četrtek in petek natrpana kopalcev, ki so iskali olajšanja hudi vročini in hladni vodi. Reševalci v kopalščih so rešili devet oseb, ki so zabredle v pregloboko vodo.

Poškodbam podlegel
V nedeljo zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl John Meglič za poškodbami dobljene v nekem tepežu prošle srede zvečer. Bil je sames, star 47 let, stanujoč na 22676 Ivan Ave. Nekje v Ameriki ima brata, katerega naslov pa ni znan. Doma je bil od Krke na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred mnogo leti, a ni bil član nobenega društva. Za pogreb bodo preskrbeli njegovi prijatelji in se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St., v St. Christine cerkev in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Poškodbam podlegel
V nedeljo zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl John Meglič za poškodbami dobljene v nekem tepežu prošle srede zvečer. Bil je sames, star 47 let, stanujoč na 22676 Ivan Ave. Nekje v Ameriki ima brata, katerega naslov pa ni znan. Doma je bil od Krke na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred mnogo leti, a ni bil član nobenega društva. Za pogreb bodo preskrbeli njegovi prijatelji in se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St., v St. Christine cerkev in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Poškodbam podlegel
V nedeljo zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl John Meglič za poškodbami dobljene v nekem tepežu prošle srede zvečer. Bil je sames, star 47 let, stanujoč na 22676 Ivan Ave. Nekje v Ameriki ima brata, katerega naslov pa ni znan. Doma je bil od Krke na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred mnogo leti, a ni bil član nobenega društva. Za pogreb bodo preskrbeli njegovi prijatelji in se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St., v St. Christine cerkev in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Poškodbam podlegel
V nedeljo zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl John Meglič za poškodbami dobljene v nekem tepežu prošle srede zvečer. Bil je sames, star 47 let, stanujoč na 22676 Ivan Ave. Nekje v Ameriki ima brata, katerega naslov pa ni znan. Doma je bil od Krke na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred mnogo leti, a ni bil član nobenega društva. Za pogreb bodo preskrbeli njegovi prijatelji in se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St., v St. Christine cerkev in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Poškodbam podlegel
V nedeljo zjutraj je v Emergency Clinic bolnišnici umrl John Meglič za poškodbami dobljene v nekem tepežu prošle srede zvečer. Bil je sames, star 47 let, stanujoč na 22676 Ivan Ave. Nekje v Ameriki ima brata, katerega naslov pa ni znan. Doma je bil od Krke na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred mnogo leti, a ni bil član nobenega društva. Za pogreb bodo preskrbeli njegovi prijatelji in se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi na 452 E. 152nd St., v St. Christine cerkev in na Calvary pokopališče. Naj v miru počiva.

Velika letalska nesreča; 13 mrtvih
San Bernardino, Švica, 20. julija. — Tri milje od tega kraja je danes treščil v vrhove drevoja velik danski aeroplan, pri čemer je bilo ubitih trinajst oseb. Dva izmed potnikov, ki so bili ubiti, sta bila Američana Gerard in Virginia Phillips, ostali ponesrečenci pa so bili Nemci, Angleži, Holanci in Švicarji.

Zavarovalnina v Clevelandu

Leta 1934 je dobilo prebivalstvo mesta Clevelanda zavarovalnino v ogromni vsoti 19 milijonov dolarjev. S tem je stopil Cleveland na 9. mesto v Zed. državah. Drugo mesto v državi Ohio je Cincinnati, kjer je dobilo prebivalstvo 17,710,000 zavarovalnine.

Najvišja individualna smrtnina v Clevelandu je bila izplačana za pokojnim Charles E. Thompsonom, predsed. Thompson Products Co., in sicer \$128,760. To posmrtnino je prejel njegov dedič, Samuel H. Kleinman, zemljiški prodajalec. Druge velike smrtnine v Clevelandu so bile: P. W. Murphy, Lakewood, \$95,000; William Finkley, \$52,083; Herman Fleishman \$39,000; R. Rhine, Rocky River, \$37,510 in Max L. Harris, \$37,000.

Strelska tekma
V nedeljo 28. julija popoldne se vrši strelska tekma klubov, ki spadajo k Slovenski lovski zvezi. Tekma se vrši na Prijateljstvu farmi in Rittman, O. Tudi drugo občinstvo je vabljeno, da pride gledat zanimivo tekmo. Barbertonski lovski klub nosi vso odgovornost, da se bo mo vsi dobro imeli.

Maša zadušnica
V sredo ob sedmih se bo brala sv. maša v cerkvi sv. Lovrenca za pok. Mary Fabec ob priliki prve obletnice smrti. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 cente.

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 171, Mon., July 22, 1935

Tragedija slovanske Rusije

Ko je Lenin, diktator Rusije, izdal povelje, da je privatni dobiček zopet dovoljen v komunistični Rusiji, so se poznavalci ekonomskih razmer čudili, kako hitro se je začelo zboljševati ekonomsko stanje v Rusiji. Kmetje so si opomogli, industrija je začela prosperovati in trgovci so dobro trgovali. Tekom par let po ediktu Lenina, ki je osvobodil ruske kmete in trgovce sovjetskega tiranstva, je Rusija začela prosperovati.

V letu 1927 so v Rusiji izdelali v tovarnah skoro toliko blaga kot pred svetovno vojno. Sovjeti so seveda hvalili same sebe, češ, kako je uspešen komunistični sistem, v resnici so pa tajno priznavali, da to njih sistem ni, pač pa sistem katerega se poslužujejo "kapitalisti." Kmetje so zopet začeli obdelovati zemljo, delavci v tovarnah so delali z večjim veseljem, ker so dobili extra nagrado za boljše delo, in trgovci so začeli prodajati več, ker so imeli delavci večje svote, da jih potrošijo.

Tovarne v Rusiji so postale tako produktivne, ko so prešle v privatne roke, da so z lahkoto plačevale izredno visoke davke, in enako so kmetje toliko pridelali, da so imeli dovolj za sebe, dovolj za prodajo in so plačali tudi vse naložene visoke davke. Leta 1930 so socializirana sovjetska podjetja plačala državi 6 tisoč milijonov rubljev v davkih, prihodnje leto pa že 7,000,000,000 rubljev, potem ko so prišla pod privatno kontrolo. In dočim je potrošila sovjetska Rusija še v letu 1929 za svoja državna podjetja 13,000,000,000 rubljev in dobila od njih komaj 5,000,000,000, pa je dobila Rusija v letu 1932, ko je večino podjetij spravila pod privatno kontrolo, 9,000,000,000 rubljev dobička od privatnih podjetij, dočim je za nje potrošila samo 1,500,000,000 rubljev. Ruski mužik je zopet začel jesti in je bil sit vsaj enkrat na dan, toda komunizem je začel umirati.

Medtem je pa v letu 1923 začel Lenin, veliki vodja ruskih komunistov, propadati in hirati. V veličastni vili izven mesta Moskve se je Lenin boril skozi osem mesecev med življenjem in smrtjo. V svojih zadnjih trenutkih, ko je bil Lenin še pri popolni zavesti, je napisal svoj slavn testament, v katerem je praktično imenoval Loena Trotzkyja za svojega namestnika. V tem testamentu je Lenin posebno svaril svoje pristaše, naj nikakor ne zaupajo Stalinu.

Brez dvoma je, da če bi Lenin še živel, da bi pripeljal svojo deželo v boljši položaj in razmere, kajti Lenin, dasi je delal napake, se je iz njih tudi učil. Skoro gotovo je, da bi Lenin do današnjega dne pripeljal Rusijo v prosperitetno in ugodno življenje.

Toda ko je ležal Lenin brez moči, slaboten in umirajoč na bolniški postelji, je Stalin, ki si je na strateški način pridobil naslov glavnega tajnika komunistične stranke, skril testament Lenina, prepovedal je, da bi se testament priobčil v javnosti, in ker je imel kot generalni tajnik komunistične stranke popolno kontrolo nad časopisjem, je zasramoval in napadal Trotzkyja, katerega je odstavil od enega kot drugega urada, dasi je prvi ustanovnik ruskih sovjetrov, Lenin, direktno zapovedal v svojem testamentu, da mora biti Trotzky njegov naslednik.

Na ta način, z neprestanim preganjanjem se je Stalinu posrečilo izobčiti Trotzkyja iz komunistične stranke in končno je Stalin tudi dosegel, da je moral Trotzky bežati iz Rusije, za katere komunistična načela se je skoro vse svoje življenje boril. Trotzky je bežal v Turčijo, kjer je dolga leta živel kot politični izgnanec, dočim se nahaja danes v varnem zavetju na norveških tleh.

Ko je v januarju mesecu, leta 1924, Lenin umrl, je Stalin enostavno samega sebe razglasil za njegovega naslednika in prevzel absolutno diktatorsko vladno nad Rusijo.

Priznati se mora, da je bil Stalin skoro vse svoje življenje revolucionar, in da je z največjo vdanostjo napram revoluciji preстал silna trpljenja v svoji lastni osebi, obenem je pa tudi videl, kaj in kako je ruski narod trpel pod starim režimom. Ko je Stalin postal diktator nikakor ni bil srečen, kajti nova komunistična prosperiteta, ki se je prav tedaj začela razvijati, mu ni dosti ugajala.

V Rusiji so začeli naraščati profitarji. Ti profitarji začno s pobiralec davkov so grozili nekaj časa, da se zopet vpelje stari caristični sistem. Po kmetih se je zopet razvijalo razredno nasprotje: bogati in revni kmetje so se začeli pojavljati. Kulaki so grozili, da se bodo polastili vse ruske zemlje.

Stalin ni poznal nobenega sporazuma ali kompromisa, kot bi ga mogoče naredil pokojni Lenin ali kot sta ga priporočala Rikov in Bukharin. Z eno samo potezo svojega peresa je prepovedal napredek privatnih podjetij, zaprl je vse trgovine, ki so imele precej dobre posle. Pomnožil je sto procentno razpito "Ceko," da konfiscira privatna premoženja, prihranke v hranilnicah, zemljiška posestva, in začel je silovito preganjanje kulake ali premožne kmete.

Leto 1928 so bile reforme Stalina kompletne. Privatna industrija in trgovina je bila odpravljena, in začel se je drugi nerodni eksperiment s socialistično upravo v deželi.

Združeni mladinski pevski zbori

Cleveland, O.—Kakor že večkrat omenjeno v naših listih, se vrši 8. septembra skupni koncert naše slovenske mladine v glasbeni dvorani mesta Clevelanda, St. Clair Ave in 6. cesta. Izvoljeni so bili razni odbori, med temi tudi odbori za pobiranje oglasov za našo spominsko knjigo, katero bodo naši malidragi cenili in katera jim bo v spomin njih mladostnih let. Tam bodo lahko videli svojo sliko in slike njih prijateljev, s katerimi so pohajali v slovensko šolo in se naučili pesmi, katere so bile tako priljubljene mamic in očetu. Nešetokrat jim bodo misli uhajale nazaj v ta leta in pregledovali bodo to knjigo in njeno vsebino.

Zatorej naj ne bo niti enega našega slovenskega trgovca, da bi ne imel svojega imena v tej knjigi, naj bo to že v mali ali večji obliki. Tudi naša društva in klubi ter podporne organizacije naj ne izostanejo. Priprčan sem, če dobro premislite pomen tega slovenskega dne, ko se bomo pokazali vsej ameriški javnosti, da bomo pokazali da mi Slovenci nismo najzadnji in da smo delovni na kulturnem in gospodarskem polju.

Pisalo se je na vsa naša društva prošnje za oglas v to spominsko knjigo. Odzvalo se jih je že nekaj in upam, da se jih so stropi tako visoko, kot v kaki cerkvi. Toliko smo imeli raznega opravila na ladji, da ni bilo nobenega časa za pisanje. Z ladje sem poslala samo eno kartico. Največ potnikov spi pozno dopoldne in prav malo jih pride k zajtrku. Ob 11:30 je kosilo in po kratkem razgovorjanju in kramljanju je prišel čas za kino, ki je pričel ob 2:30. Od 4 do 4 je koncert, ob šestih večerja, ob devetih ples.

Na prvi dan odhoda si je hotel vsak pripraviti kolikor največ komodno na ladji. Vlačili smo stole na krov na najbolj pripravne prostore. Mrs. Marinko in Mrs. Skodlar sta izbrali sončno stran. Mr. Joseph Ponikvar si je pa nadel nalogo, da se bo sprehajal po krovu in se pogovarjal sedaj s tem, sedaj z onim potnikom.

"Ali vidite tistegale človeka," je s prstom pokazal na lepo zraščene moškega, ki je šel pravkar mimo. "Slovenec je in ima važno mesto na Ellis Islandu." Omenjeni je prišel do nekkih vrat ter jih skušal odpreti, pa bila so zaklenjena.

"Ali vidite," je rekel Mr. Ponikvar, "ne more skozi. Ja, ja, tukaj smo vsi nekako tako, kot kokiši v novem kurniku." Mr. Ponikvarja smo vsi radi poslušali, ker je vedno katero prav posebno uganil, da smo se smejali.

Tudi Mrs. Marinko je že kar rojena šalijvka. Potniki so se zbirali okrog nje, kakor čebele okrog medu. Zapela nam je, pripovedovala povestnice. Bilo je smešno od jutra do večera. Naš francoski streljan nas je kar deselo gledal in ni razumel, zakaj se tako prisrečno smejemo.

Skoda, vožnja je bila vse prekratka. Ko smo se dobro privadili ladje, da smo vedeli za vsa pota in steze, kot bi rekla, pa je že prišel čas za izkrcanje. Zadnji večer smo se zbrali skupaj in proslavili odhodnico z ladje. Mr. Kollander je odpiral steklenice šampanjca in celo načelnik 3. razreda, ki je Slovenec, je prinesel steklenico šampanjca in se nam pridružil. Petje in smeh je skoro majal stene okrog nas.

Ko sem prepotovala Anglijo, Škotsko, Francijo in Italijo, sem začela z mojo pešhojo, kot sem bila namenjena. Začela sem

bo še več. Prosim vas člane, ko prebere tisto prošnjo na seji vaš tajnik, da predlagate za oglas po zmognosti vaše blagajne. Ako katero društvo želi oglas in sliko, se prosa, da pošljete kličej ali sliko pravočasno na našega tajnika.

Prosi se tudi vse trgovce, da gredo na roke pobiralcem oglasov. Tudi posamezniki dajo za 50 centov lahko svoje ime v to knjigo.

Še enkrat apeliram splošno na naš narod, da pomaga, da bo to največja slovenska spominska knjiga v Ameriki. Dozdaj so ta spodaj imenovana društva poslala svoj oglas:

Društvo št. 49 SNPJ, Girard, O., \$2.00; dr. št. 733 SNPJ, Canton, O., 50c; dr. št. 5 SNPJ, Cleveland, O., \$4.00; dr. št. 1770 SNPJ, Cayahoga Falls, O., \$1.00; podružnica št. 10 SZZ, Cleveland, O., \$2.00; gl. urad K. S. K. J., Joliet, Ill., \$15.00; dr. France Prešeren št. 17 S. D. Z. \$8.00.

Vsem društvom iskrena hvala in upam, da bodo imela dovolj posnemovalcev. Za nadaljnjo pojasnila se obrnite na tajnika: L. R. Wess, 20571 Miller Ave., Euclid, O. Končno pa že sedaj kličem: na svidenje v mestni dvorani na 8. septembra.

Louis R. Wess, taj.

rojakov v izseljeništvu, sam v jami služiti svoj kruh, da se preživi. To bi gledali v Ameriki, ali pa tukaj v Jugoslaviji duhovnika, da bi prišel ves umazan iz jame, potem v ne- deljo pa mašuje in podučuje otroke v krščanskem nauku. Ti so v resnici božji namestniki, ko se tako žrtvujejo za naše ljudi. Nikoli ne bi verjela, da je kaj takega mogoče, da nisem slišala na lastna ušesa. Radovedna sem, kaj bi rekli naši "naprednjaki" o tem. Ravno poleg mene je sedel en tak duhovnik, ki je pripovedoval, koliko mora prestat, ko mora živeti kakor berač. Vsem se je revež smilil. Saj je bil tudi ves shušjan in revno oblečen, sama kost pa koža ga je bila.

Na tem izseljeniškem kongresu je bil tudi Rev. J. Oman iz Newburga in Rev. M. Slaje iz Loraina. Tudi ta dva sta zastavila lepo besedo in poročala o našem izseljeniškem življenju. Rečem pa, da to niso nobene počitnice, je samo letanje iz kraja v kraj, da je človek ves ubit od samih potov in voženj. Pa še ta vročina, ki vlada tukaj, da bomo prišli nazaj vsi obžgani, kakor Afrikanci.

Zaenkrat naj končam, saj se kmalu vidimo tam v Ameriki. Na 22. julija odpotujemo že iz Ljubljane in pridemo z adnje dni julija v Cleveland.

Iskrene pozdrave pošiljam mojim ljubim domačim ter vsem našim znancom po širnem Clevelandu, posebno pa Vam g. urednik in listu, ki ga tako silno pogrešam.

Rozi Rozman

—

Iz združnih vrst

Piknik je za nami, treba je misliti na jesenske aktivnosti. Predno obrnem žarkomet nanje, bodi mi dovoljeno, da se najtopleje zahvalim v imenu direktorija in vseh odsekov zdruge vsem, ki so posetili naš letni piknik na Močilnikarjevi farmi in pripomogli do izvanredno lepega moralnega uspeha. Ako je javnost tako zadovoljna z zabavo in postrežbo kot smo mi bili ž njo, tedaj smo dosegli ono, za kar smo ves čas delali in stremeli.

Pismo iz Jugoslavije

Vič pri Ljubljani.—Čudno se mi zdi, da ne dobim Ameriške Domovine sem, katero sem naročila. Tako sem se veselila, da bom tukaj brala ta priljubljeni list, pa ga odnikoder ni. Bi imela vsaj eno tolažbo tam iz daljne Amerike, ko je tukaj tak strašanski dolčas. Ne vem za druge kako se imajo, samo to vem, da vsi komaj čakajo, da gredo nazaj. Človeku, ki se enkrat navadi na Ameriko, ni tukajj ostanka. Živež je tukajj strašno poceni, vse polovico ceneje kot tam v Ameriki. Pomislite, da se dobi kokoš, ki tehta 6 do 7 funtov, se dobi živa za 50 centov ameriškega denarja, ali pa še ceneje. Meso, kakršne koli vrste, ne stane toliko kot v Ameriki funt in vendar veste, da je treba dva funta za eno kilo. Samo obleka je pa veliko dražja kot v Ameriki in tudi blago ni tukajj tako dobro.

Sušo imajo tukajj hudo. Okrog Novega mesta že niso imeli od srede maja nobenega dežja. Kar žalostno je za pogledati okrog, ko se vse suši in vene od pekočih sončnih žarkov.

Včeraj smo jmel izseljeniški kongres. Povabljeni smo bili tudi ameriški izletniki, da povemo svoje težnje iz Amerike. K besedi se je oglašil č. g. Aleksander Urankar iz Chicaga in rekel, da mi tam ne potrebujemo drugega iz domovine kakor nekaj dobrih šolskih knjig. Teh manjka tam v Ameriki. Pohvalil je pred vsem zborom posebno Cleveland, kako da imamo tam vse dobro organizirano.

Iz Francije je bilo pa toliko pritožb, da so bile skoro ves čas na dnevnem redu težnje naših izseljencev tam. Kako slabo se jim tam godi in težave jim delajo naši lastni jugoslovanski konzuli. Zlasti duhovniki so se pritožili nad takimi, ki bi jih morali ščititi, pa jih preganjajo. Tako si mora naš duhovnik, ki naj skrbi za dušni blagor svojih

Rozi Rozman

—

—

—

—

Washington. — Število rojstev v Zedinjenih državah se je leta 1934 zvišalo za 17.1 pri 1,000, dočim je znašalo število v letu 1933 samo 16.6 na 1,000, kar je prvi porast števila rojstev v Zed. državah v enem deceniju ali desetletju. Najbolj se je zvišalo število rojstev v državi New Mexico, kjer znaša prirastek 27.9 na 1,000, najnižje število prirastka pa beleži Kalifornija, in sicer 12.7 na 1 tisoč.

Cleveland. — Iz Vatikana je prispelo poročilo, da bo postal papež Pij na evharistični kongres v Cleveland svojega posebnega odposlanca iz Rima, monsignorja Diego Venini-ja, ki bo prinesel papeževo darilo — dragoceni kelih, — ki ga bo poklonil papežu kongresu.

Če verjamele al' pa ne

Kakor veste, so v stari domovini vojaške oblasti prodajale kmetom konje, kadar so bili ti po doslužnih letih priznani za v pokoj. Za vojaško rabo niso bili več, za kmečko delo so bili pa še sposobni, da so cincali počasi za pljugom ali brano, za kar so dobili hrano in bord s prostim stanovanjem, z eno besedo: imeli so izgovorjen kot.

Včasih so ti penzionirani vojaških konji hoteli pokazati svojim stanovskim tovarišem, da niso kmečkemu rodu, da niso kakih hribovci, ampak visoki čislani gospodje, za katerimi so stali celo v zalih uniformah opravljeni fantje s posodo in čakali na eventuelne slučaje. Toda ostalo je samo pri poskusu in stare žile jim niso dopustile niti toliko, da bi nesli ušesa pokonci, kaj šele da bi se povzpeli na zadnje noge. Bilo je pač tako, kot se pravi, da volja je dobra, a meso je slabo. Samo mislili so še na nekdanje lepe čase, ko so nosili sedlo na hrbtu, no sedlu je pa sedel brhek dragonce in po boku mu je odletavala bridka sabljica.

Hotel sem namreč povedati, da je neki kmet v ljubljanski okolici kupil v topničarski vojašnici enega takega konja. In nekoč se prigodi, da je tostran Ježice ob Dunajski cesti s tem konjičem branil, to se pravi, da je "kajček" vlek brano.

Pa se zgodi, da je v topničarski vojašnici baterijski hornist zatriobil k zbiranju, ali kakor bi rekli: bil je fergaterung. Tata-ta-ta-ta-ta-ta, je zaplalo po ljubljanskem polju. In ta naš konjiček je dvignil glavo in z glavo ušesa. V srcu je začutil tisto sveto dolžnost, ki ga je tolikokrat klicala ven iz hleva v vrsto na dvorišče. Befel je befel, si je mislil konjiček in kadar kliče domovina, mora stopiti brana na stran. In brez posebnega raporta ali dozvole od strani kmeta, jo ubriše konj čez njive in travnike, za njim pa brana, s katero sta bila tesno zvezana.

Naravnost na dvorišče topničarske vojašnice prigalopita naš pramček, da je brana odskakovala na vse strani. Lahko si mislite, da je vse zijalo nad to prikaznijo in je fajerberker (topniški narednik) komaj še odskočil s svojim konjem, da ju ni povozila brana. Seveda gospod ritmojster ni hotel vzeti na znanje ponujane rezerve in je ukazal topničarju naj drži konja toliko časa, da bo prišel kdo ponj.

Ta dogodiljaj je prinesel na dan Tone Bašca. Zdaj pa ne vem, ali je Tone tisti, ki je takrat stal pri bateriji v topničarski vojašnici, ali je bil tisti, ki mu je konj ušel z brano. To pa le njega vprašajte.

—

—

—

—

—

—

—

—

Rojstva v Zedinjenih državah se višajo

Washington. — Število rojstev v Zedinjenih državah se je leta 1934 zvišalo za 17.1 pri 1,000, dočim je znašalo število v letu 1933 samo 16.6 na 1,000, kar je prvi porast števila rojstev v Zed. državah v enem deceniju ali desetletju. Najbolj se je zvišalo število rojstev v državi New Mexico, kjer znaša prirastek 27.9 na 1,000, najnižje število prirastka pa beleži Kalifornija, in sicer 12.7 na 1 tisoč.

Papež pošlje kelih evharističnemu kongresu

Cleveland. — Iz Vatikana je prispelo poročilo, da bo postal papež Pij na evharistični kongres v Cleveland svojega posebnega odposlanca iz Rima, monsignorja Diego Venini-ja, ki bo prinesel papeževo darilo — dragoceni kelih, — ki ga bo poklonil papežu kongresu.

Če verjamele al' pa ne

Kakor veste, so v stari domovini vojaške oblasti prodajale kmetom konje, kadar so bili ti po doslužnih letih priznani za v pokoj. Za vojaško rabo niso bili več, za kmečko delo so bili pa še sposobni, da so cincali počasi za pljugom ali brano, za kar so dobili hrano in bord s prostim stanovanjem, z eno besedo: imeli so izgovorjen kot.

Včasih so ti penzionirani vojaških konji hoteli pokazati svojim stanovskim tovarišem, da niso kmečkemu rodu, da niso kakih hribovci, ampak visoki čislani gospodje, za katerimi so stali celo v zalih uniformah opravljeni fantje s posodo in čakali na eventuelne slučaje. Toda ostalo je samo pri poskusu in stare žile jim niso dopustile niti toliko, da bi nesli ušesa pokonci, kaj šele da bi se povzpeli na zadnje noge. Bilo je pač tako, kot se pravi, da volja je dobra, a meso je slabo. Samo mislili so še na nekdanje lepe čase, ko so nosili sedlo na hrbtu, no sedlu je pa sedel brhek dragonce in po boku mu je odletavala bridka sabljica.

Hotel sem namreč povedati, da je neki kmet v ljubljanski okolici kupil v topničarski vojašnici enega takega konja. In nekoč se prigodi, da je tostran Ježice ob Dunajski cesti s tem konjičem branil, to se pravi, da je "kajček" vlek brano.

Pa se zgodi, da je v topničarski vojašnici baterijski hornist zatriobil k zbiranju, ali kakor bi rekli: bil je fergaterung. Tata-ta-ta-ta-ta, je zaplalo po ljubljanskem polju. In ta naš konjiček je dvignil glavo in z glavo ušesa. V srcu je začutil tisto sveto dolžnost, ki ga je tolikokrat klicala ven iz hleva v vrsto na dvorišče. Befel je befel, si je mislil konjiček in kadar kliče domovina, mora stopiti brana na stran. In brez posebnega raporta ali dozvole od strani kmeta, jo ubriše konj čez njive in travnike, za njim pa brana, s katero sta bila tesno zvezana.

Naravnost na dvorišče topničarske vojašnice prigalopita naš pramček, da je brana odskakovala na vse strani. Lahko si mislite, da je vse zijalo nad to prikaznijo in je fajerberker (topniški narednik) komaj še odskočil s svojim konjem, da ju ni povozila brana. Seveda gospod ritmojster ni hotel vzeti na znanje ponujane rezerve in je ukazal topničarju naj drži konja toliko časa, da bo prišel kdo ponj.

Ta dogodiljaj je prinesel na dan Tone Bašca. Zdaj pa ne vem, ali je Tone tisti, ki je takrat stal pri bateriji v topničarski vojašnici, ali je bil tisti, ki mu je konj ušel z brano. To pa le njega vprašajte.

—

—

—

—

—

—

—

—

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

Ni se bilo bati, da bi ušla! Gotovo si hista upala domov, dokler jima brada in brki niso zopet zrastle.

Nato je vstal šejh in vzel svoj nož. Videl sem mu na slovesnem obrazu, da se pripravljajo na nekaj nenavadnega posebnega.

"Allah illa 'llah!" je začel. "Ni ga boga razen Allaha! Vse kar živi, je on ustvaril in mi smo njegovi otroci. Zakaj bi se naj sovražili, ko se ljubijo, zakaj bi naj bile razprtije med njimi, ki spadajo skupaj? V gozdu šumi mnogo listja in mnogo cvetlic cveti na polju. Podobne so si, poznajo se, skupaj ostanejo.

Ali si nismo podobni tudi mi? Šejh Malek, ti si velik junak in rekel sem ti: Nahnū malihū, Skupaj sva jedla sol! — Hadži emir Kara ben Nemsī, tudi ti si velik junak in rekel sem ti: Nahnū malihū, Skupaj sva jedla sol! — V mojem šotoru prebivata, moja tovariša sta in moja prijatelja. Za mene umreta in jaz umrem za vajo.

Sem povedal resnico? Sem prav govoril?"

Vsi smo resnobno pokimali. "Pa sol," je nadaljeval "se raztopi in premine. Sol je znamenje prijateljstva, če pa premine in izgine iz telesa, je tudi prijateljstvo pri kraju in treba ga je obnoviti.

Ali je to dobro? Ali to zadostuje?"

"Ne, pravim! Junaški bojevnik ne sklepa prijateljstva s soljo, ampak z neko drugo snovjo, ki nikar ne premine iz telesa.

Ali veš, šejh Malek, katero snov mislim?"

"Vem."

"Povej, katero!"

"Kri!"

"Prav si povedal! Kri ostane do smrti, prijateljstvo, ki se s krvjo sklepa, ne premine do smrti. Šejh Malek, daj mi svojo roko!"

Vsi navzoči so prav dobro vedeli, da namerava Mohammed Emin skleniti z nama krvno prijateljstvo. Tudi meni je bil znan ta običaj. Ni bilo prvokrat, da sem sklepal krvno prijateljstvo s šejhi in poglavarji podvišjih narodov. In prav nič se jih ne sramujem. Odkritičnejša so bila, ta prijateljstva, in tesneje so držala ko tista, ki sem jih sklepal med "civiliziranimi" narodi.

Malek je razgalil roko in jo podržal šejhu. Ta mu je z nožem nalahno vbodel v kožo, prišlo je par kapljic krvi, vjel jih je v leseno čašo vode.

Potem je mignil meni. Emir hadži Kara men Nemsī, ali hočeš biti moj prijatelj in prijatelj tegale moža, ki se imenuje Malek, šejh Ateibov?"

"Hočem."

"Nama hočeš biti prijatelj do smrti?"

"Da."

"Torej so tvoji prijatelji najini prijatelji, tvoji sovražniki tudi najini sovražniki?"

"Da."

"Torej mi daj roko!"

Dal sem mu jo, vrezal je v kožo in vjel par kapljic krvi v čašo. Narezal si je še sam kožo na roki, pomešal vodo in rekel: Razdelita čaša prijateljstva na tri dele! Pijte jo, zavedajoči se vsevednega Allaha, ki pozna naše najskrivnejše misli! Šest nog, šest rok, šest oči, šest ušes in tri usta imamo, pa le ena noga bodi, ena roka, eno uho in ena usta! Troje src imamo in tri glave, pa le eno srce bodi in ena glava! Kjer je eden, tam bodi tudi druga dva, in kar eden stori, naj storita tudi druga

dval E.-hamdu lillah', ki nam je ta dan poslal!"

Dal je čašo meni.

"Hadži emir Kara ben Nemsī, tvoj rod stanuje najbolj oddaljen. Pij prvi in daj potem čašo najinemu prijatelju!"

Povedal sem nekoliko besed in izpil požirek, za menoj je pil Malek in za njim je čašo izpraznil šejh Mohammed Emin.

Nato naju je šejh Mohammed objel in dejal vsakemu:

"Moj raflik si, moj krvni prijatelj! In jaz sem tvoj raflik. Naše prijateljstvo bodi večno, če bi tudi Allah naša pota ločil."

Glas o sklenjenem krvnem prijateljstvu se je naglo raznesel po vsem taboru in kdor je le mislil, da ima pravico, je prišel v tabor in nam častital. Dolgo je trajalo to pozdravljanje in čašenje in pozno je že bilo, ko smo bili spet sami.

Popisal sem šejhu Maleku boljše in mu raložil tudi naš nart.

Z vsem je soglašal. Končno je vprašal:

"Ali ne more sovražnik udariti proti severu?"

"Lahko bi predril med reko in gorovjem Kanuta. Pa zastavili mu bomo tudi to pot, šejh Mohammed, ali si naročil sekire in drugo orodje, da postavimo barikade?"

"Vse je pripravljeno."

"Si določil žene, ki nas bodo spremljale in ranjence obozovale?"

"Da."

"Torej pa se izberi konje za Maleka in za njegove tovariše. Na pot moramo! Dan se dela!"

IV. ZMAGA.

V pol uri so Haddedini odinili. Ne morebiti v nerednih gručah, kakor so Arabci vajeni, ampak v urejenih četah, ki so jezdili vzporedno in druga za drugo. Vsak je vedel, kje je njegovo mesto.

Mi, kar nas je bilo od "generalnega štaba," mi smo jezdili v sredini. Pred nami so jezdile čete, za nami "sanitetni oddelki," ženske pod vodstvom nekaterih še precej krepkih starcev. Zadnje so bile straže, ki bi naj skrbele za zvezo s taborom in ki bi naj stražile ujetnike.

Ko se je prikazalo sonce, so vsi razjahali, poklekli in molili jutranjo molitev. Veličasten, vzvišen prizor!

Straže, postavljene proti dolini Deradž, so nam sporočile, da se nič novega ni pripetilo. Nemoteno smo prišli do hribovja, za katerim leži Dolina stopnice, uro daleč segajoč od vzhoda do zapada.

Streli so razjahali in pustili konje v dolini, vred in vrsto postavljene, da bi ne bilo zmešnjave pri morebitnem umiku. Blizu njih smo raztovorili kamele in postavili šotore za ranjence. Vode za ranjence je bilo dovolj, zdrvil in obvez pa žal le malo.

Postojanke, ki so nas vezale za Abu Mahommeđi, smo seve potegnili za seboj, tako da smo še bili v nepretrgani zvezi z njimi. Skoraj vsako uro so nam poslali kako poročilo. Zadnje je povedalo, da sovražnik še vedno ničesar ne ve o našem pohodu.

Sir Lindsay je bil že dalj časa sem redobeseden. Pa saj tudi nisem imel prilike, da bi ga bil krakočasil.

Ko smo se utaborili, je prišel k meni.

"Kje se bomo udarili, sir?" je vprašal. "Tukaj?"

"Tamle, zadaj za tisto višino."

"Ostanem pri vas?"

"Lahko."

1935	JULY	1935
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JULIJ
28.—Pevski zbor Soča, piknik na Močilnikarjevi farmi.
28.—Farno žegnanje fare sv. Kristine v Euclidu. Slavnost se vrši v domačih prostorih.
28.—Pevsko društvo Slovenija slavi 15-letnico na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.
28.—Piknik društva Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ na Stuškovi farmi.

AVGUST
4.—Društvo Tabor št. 139 SNPJ praznuje 25-letnico obstanka na Zornovih prostorih na 4388 Bradley Rd., Brooklyn, O.
4.—Mladinska godba fare sv. Lovrenca ima svoj izlet na cerkvene prostore v Maple Gardens.
4.—Slovenski groceristi in mesarji iz Collinwooda priredijo piknik na Močilnikarjevi farmi.

11.—Družba Slovenski Narodni Dom iz Maple Heights, O., piknik na Goriških prostorih na Green Rd.
11.—Društvo Združene Slovenke št. 23 SDZ priredi društveni izlet v gozdčič rojaka Goriška.
11.—Piknik S. N. Doma in Kluba društev S. N. D. na Pintarjevi farmi.

18.—Godba "Bled" piknik na Stuškobih farmah.
25.—Skupna društva fare sv. Vida, piknik na Bulicjevih prostorih, prej Špelkotovi, 25580 St. Clair Ave.
25.—Društvo Washington, S. Z. Z., ima piknik na Stuškobih prostorih v Wickliffe, O.
25.—Izlet družbe Slovenski Narodni Dom v Maple Heights.

SEPTEMBER
1.—Podružnica št. 32 S. Z. Z. ima prireditev ob priliki šestletnice obstoja v dvorani sv. Kristine na Bliss Rd.
8.—Koncert vseh mladinskih pevskih zborov v Public Music Hall, popoldne. Zvečer pa v S. N. Domu na St. Clair Ave., v obeh dvoranah.
14.—Roustabouts Club, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
15.—Carniola Hive št. 493 T. M., proslava 22-letnega jubileja v avditoriju S. N. Doma.
15.—Skupna društva fare sv. Kristine priredijo velik piknik na prostorih Matt Intiharja.

21.—Društvo Martha Washington, ples v avditoriju S. N. Doma.
22.—Jugoslovanski kulturni vrt, predstava in banket v dvoranah S. N. Doma.
28.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
29.—Socialistični klub št. 49, prireditev v Slovenskem Delavskem Domu.
31.—Zveza collinwoodskih društev priredi bazar na cerkvenih prostorih na Holmes Ave. v Collinwoodu v korist cerkve. Bazar se nadaljuje 1. in 2. septembra.

OKTOBER
5.—Club O-Pal, ples v avditoriju S. N. Doma.
5.—Co-operative Youth League, prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.
6.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
6.—Waterloo Camp, WOW, ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.
12.—Društvo Loška Dolina, ples v avditoriju S. N. Doma.
13.—Dramsko društvo Verovšek priredi igro v S. D. Domu na Waterloo Rd.
19.—Društvo Slovenske Sokolice št. 442 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
20.—Zveza collinwoodskih

društev, prireditev v obeh dvoranah Slovenskega Doma na Holmes Ave.
20.—Slovenski demokratiški klub ima ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.
26.—Društvo Vodnikov Venec št. 147 SNPJ, ples v spodnji dvorani S. N. Doma.
26.—Društvo Strugglers, S. N. P. J., ima Hallowe'en ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.
26.—Demokratiški klub 23. varde, ples v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.
27.—Prireditev Slovenske Dobrodelne Zveze v S. N. Domu na St. Clair Ave.
27.—Društvo sv. Petar št. 30 HKZ, plesna prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.

NOVEMBER
2.—Društvo Commodores št. 742 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
3.—Samostojna Zarja, koncert v avditoriju S. N. Doma.
3.—Klub Oreški, prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.
10.—Društvo Slovenec, št. 1 SDZ, proslava 25-letnice v avditoriju S. N. Doma.
10.—Pevsko društvo Soča, koncert v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
10.—Društvo Cvet priredi opereto v treh dejanjih v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Ave.
10.—Društvo V Boj št. 53 SNPJ, prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.
16.—Carniola Tent št. 1288 T. M., plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
17.—Blauė Donau, koncert v avditoriju S. N. Doma.
17.—Skupna društva št. 23, 27 in 45 priredijo proslavo 25-letnice obstoja S. D. Z. z lepim programom, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.
17.—Društvo Blejsko Jezero št. 27 SDZ, prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.
23.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
24.—Prosvetni odsek S. N. Doma, prireditev v avditoriju S. N. Doma.
24.—Pevsko društvo Lira priredi igro in ples v Knasovi dvorani.
24.—Zbor Jadran, koncert v S. D. Domu na Waterloo Rd.
24.—Društvo Zvon priredi koncert v S. N. Domu na 80. cesti ob 8. uri zvečer.
27.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi domačo zabavo v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
27.—Dramsko društvo Verovšek, zabavni večer v S. D. Domu na Waterloo Rd.
30.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.

DECEMBER
8.—Dramsko društvo Verovšek, igra v S. D. Domu na Waterloo Rd.
21.—Mladinski pevski zbor Slavčki, domača zabava v avditoriju S. N. Doma.
22.—Božičnica Slovenske mladinske šole S. N. Doma, pod pokroviteljstvom Prosvetnega odbora S. N. Doma.
31.—Silvestrov večer priredi S. N. Dom v avditoriju S. N. Doma.
31.—Slovensko pevsko društvo Soča, Silvestrov večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
31.—Zbor Jadran priredi Silvestrovo zabavo v S. D. Domu na Waterloo Rd.

JANUAR 1936
4.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.

12.—Združena društva fare sv. Vida, prireditev v avditoriju S. N. Doma.
18.—Interlodge League, ples v avditoriju S. N. Doma.
19.—Slovenska godba Bled, koncert v avditoriju S. N. Doma.
25.—Samostojni pevski zbor Zarja, ples v avditoriju S. N. Doma.
26.—Slovenski Narodni Dom, proslava obletnice, v avditoriju S. N. Doma.

FEBRUAR
1.—Društvo France Prešeren št. 17 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
2.—Slovenski Sokol, javna telovadba v avditoriju S. N. Doma.
8.—Društvo Cleveland št. 126 SNPJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
9.—Workmen's Sick Benefit Society, koncert v avditoriju S. N. Doma.
16.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S. N. Doma.
22.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
23.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.

APRIL
12.—Klub O-Pal, ples v avditoriju S. N. Doma.
18.—23d Ward Democratic Club, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
19.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, ples v avditoriju S. N. Doma.
26.—Samostojni pevski zbor Zarja, koncert v avditoriju S. N. Doma.

14. septembra 1936 se prične konvencija Jugoslovanske Katoliške Jednote v avditoriju S. N. Doma.

Posušena roka
(Prevod za "Ameriško Domovino")
Radovednih obrazov so obstopili sodnika Bermutierja, ki jim je razlagal svoje mnenje o misteriozni zadevi, katera se je prigodila v Saint-Cloudu. Že mesec dni je ves Pariz govoril samo o tem nerazumljivem zločinu.

Sodnik Bermutier je govoril, naslonjen s hrbtom ob kamin, vendar ni mogel priti do nobenih zaključkov.

Mnogo dam je stopilo bliže in z očmi, uprtimi na njegova usta, so željno poslušale njegove resnobne besede. Ena med njimi, ki je bila bledejša od ostalih, je rekla:

"To je grozno... nadnaravno... Nikoli ne bomo nič natančnejšega izvedeli o tem."

"Da, madame, možno je, da ne bomo nikoli razkrili te tajne. Ampak, kar se tiče vaše besede 'nadnaravno,' pa tukaj ni na mestu. Stojimo pač pred zločinom, ki je bil pretkano zasnovan, zaradi česar je zdaj obdan z navidezno nerazrešljivo misterijo. Toda nekaj v svojem življenju sem imel zadevo, ki se je zdelo res protinaturna. In končno jo je bilo treba opustiti, ker je pač ni bilo mogoče razjasniti."

Več dam hkrati je zdaj reklo: "Ah! Prosimo, povejte nam o tem!"

M. Bermutier se je pomembno nasmehnil, kakor pač pristojni sodnikom, in rekel:

"Pred vsem vas moram opozoriti na to, da nikarte niti za trenutek misliti, da sem jaz smatral to stvar za nenaravno. Verujem samo v normalne slučaje. Mesto besede 'nadnaravno,' bi morali uporabljati besedo 'nerazjasnjivo,' kar bi bilo bolj na mestu. Torej, povedal vam bom okoliščine. Tu so dejstva:

Takrat sem bil preiskovalni sodnik v Ajaccio, malem kraju, ležečem na meji ob zalivu, obdanem od vseh strani od visokih gora.

V svojem ondotnem poklicu vil...

kot sodnik sem imel največ opravka s slučajmi vendette ali krvne osvete. Nekateri teh slučajev so bili naravnost superbeni, dramatski kot le mogoče, divjaški in herojski. Dve leti nisem slišal ničesar kakor zgodbe krvi, zakaj Korzičan je grozen v krvni osveti in videl nisem ničesar, razen ljudi, starce, može in otroke, s prezezanimi vratovi.

Nekega dne smo izvedeli, da je neki Anglež kupil malo vilo koncem zaliva. S sabo je privedel francoskega služabnika, katerega je bil udinjal v Marseilleju.

Kmalu se je pričel vsakdo v kraju zanimati za tega človeka, ki je živel sam v oni hiši ter jo zapuščal samo, kadar je šel ribe lovit ali pa na lov. Nikoli ni prišel v mesto in vsako jutro se je v svojem vrtu vadil uro ali dve streljanja s pištolo in karabinko.

Kmalu so se pričele spletati okrog njega legende. Pričelo se je govoriti, da je ta Anglež visoka in odlična osebnost ter da je pobegnil iz svoje domovine zastran političnih razlogov. Zatem so raznesli, da se je skrtil tukaj, ker je baje izvršil neki grozen zločin; našli so se celo taki, ki so vedeli opisati po-drobnosti tega zločina.

V svojem svojstvu kot sodnik, sem si — naravno — želel dobiti kaj podatkov o njem. Toda nemogoče mi je bilo izvedeti tudi najmanjšo malenkost. Samega sebe je nazival Sin John Rowell.

Končno sem se zadovoljil s tem, da sem ga natančno opazoval, dasi nisem imel nobene vzroka za kakršnokoli sumnjo. Končno sem sklenil, da moram na vsak način priti v stik s teju tujcem, zato sem pričel loviti v sosesčini njegovega lovišča.

Dolgo sem moral čakati ugodne prilike. Končno pa se je ta priložnost vendar pojavila v obliki kljunača, katerega sem mu odstretil prav pred njegovim nosom. Moj pes mi ga je prinesel, toda jaz sem mu ga ročno vzel ter ga nesel Angležu, katerega sem prosil, naj blagovolji sprejeti moje oprostjenje in ž njim vred ustreljenega kljunača.

Anglež je bil orjaški, širokopleč mož, z rdečimi lasmi in prav tako brado, neke vrste vljuden Herkul. Na njem ni bilo niti sence one znane angleške hladnosti in za kljunača se mi je pristrčno zahvalil v korektni francoščini, ki je imela samo angleški naglas. Preden je potekel mesec sva že pet ali šestkrat skupaj kramljala.

Končno, nekega večera, ko sem šel mimo njegove vile, sem ga videl sedečega pred hišo v vrtu in puščega svojo pipo. Po pozdravu me je povabil v hišo na steklenico piva.

Sprejel me je s pravo angleško vljudnostjo, nakar je pričel hvaliti Francijo in Korziko ter izjavil, da ljubi to deželo in to obal.

Nato sem mu jaz od svoje strani z največjim taktom in obzirnostjo stavil nekaj vprašanj v pogledu njegovega življenja in njegovih namenov. On mi je malce v zadregi povedal, da je mnogo potoval; prepotoval je Afriko, Indijo in Ameriko. Nato je, smeje se, pripomnil:

"Oh, verujte mi, tudi jaz sem že doživel svoje dogodivščine!"

Jaz sem pričel govoriti o lovu, nakar mi je pričel on v vseh podrobnostih opisovati lov na povodnega konja, tigra, slona in celo na gorilo.

Dejal sem: "Vse te živali so zelo nevarne."

On pa se je zasmejal in odgovoril: "O, nikakor! Najnevarnejša žival je človek!" In zatem se je pričel smejeti, smejať z onim pristrčnim, zadovoljnim smehom Angleža, nato pa nadaljeval:

"Da, da, tudi ljudi sem lo-

Zatem je pričel govoriti o orožju ter me povabil, naj si ogledam zbirko njegovih karabink.

Soba, v katero sva stopila, je bila vsa prevelična s črno svilo, v katero so bile uvezene zlate vezenine.

(Dalje prihodnjič)

DNEVNE VESTI

Cete Male antante štejejo 702,000 mož

Praha, Češkoslovaška. — Čete Male antante — Češkoslovaške, Jugoslavije in Romunije — štejejo 702,000 mož, zračna sila Male antante pa ima 1,913 aeroplanov. Skupno prebivalstvo teh treh držav šteje 37 milijonov duš.

Romunija ima 88 pehotnih polkov, 775 aeroplanov in 25 hidroplanolov (vodnih letal); skupno šteje 315,000 mož. Jugoslavija ima 58 pehotnih polkov ter 568 aeroplanov, skupaj 195,000 mož. Češkoslovaška pa ima 48 pehotnih polkov in 546 letal, skupaj 192,000 mož. — Poleg te redne armade pa imajo omenjene tri države tudi močne čete orožništva, policije in obmejnih straž.

500 družin brez strehe v irskih vrbih

Belfast, Irsko. — Od tu se poroča, da je 500 katoliških družin brez strehe, kar je posledica izgradov, ki so se vršili o priliki proslave bitke pri Boyne. Begunci so si poiskali zavetja v kočah, ki so bile v naglici postavljene v Macrory parku.

Morilec otrok obsojen v dosmrtno ječo

Detroit, Mich. — Merton W. Goodrich, ki je umoril 11-letno Lillian Gallaher, je priznal, da je kriv umora, nakar je bil obsojen v dosmrtno ječo.

MALI OGLASI

Zahvala
Podpisana se iskreno zahvaljujeva številnim prijateljem in znancem za prijetno presenečenje ob priliki 5 letnice poroke in praznovanja godu. Poklonjeni dar nama bo stal trajen prijateljski spomin in ob priliki bova skušala hvaležno vrniti prijateljsko naklonjenost. Končno iskrena hvala vsem za vse, kar nama so dobrega storili.
Mr. in Mrs. Pete Dolinar,
1131 E. 177th St.

Proda se
licenca za pivo, veljavna še 9 mesecev; licenca za žganje, veljavna še 10 mesecev. Dalje oprema za gostilno, bara, 5 novih dispencerjev za pivo—\$60.00 v gotovini. 14 čevljev back bar in 14 čevljev bare \$50.00 set in več; na obroke. Mize iz trdega lesa po \$2.00 vsaka. Naprodaj licenca za žganje. Oglejte si našo zalogo in boste videli, da imamo vse. Ne kupite prej, dokler niste videli tukaj. Nič ne obljubimo, če ne moremo izpolniti. — Citizens Fixture, 7026 Euclid Ave., ENdicott, 3242.

Naprodaj je
ali da se v našem gasolinska postaja. V podjetju je vsa oprema za prodajo pive, lunch room. Tudi grocerija, candy in sladoled. Lepo stanovanje zraven. Padjetje je v najbolj prometnem kraju med Madisonom in Geneva, Ohio, na križišču glavnih cest. Proda se zelo poceni radi bolezn lastnika. Oglasite se pri Gulf Gasolin Station v Harpersfield ali pa vprašajte pri Mr. Joe Gramc, Box 149, Geneva, O., za nadaljnja pojasnila. (172)

Dve stanovanji
se oddasta poceni, 4 in 5 sob zgoraj, garaža če se zahteva. — Stanovanje se nahaja na 1153 E. 60th St. Vpraša se na 1078 Addison Rd. spodaj.
(Jul. 19, 22, 24.)

France Bevk:

LJUDJE POD OSOJNIKOM

"Češnja vidi ukraden koš," se mu je oglašilo nad glavo.

Glas mu je šel do mozga; zdrzil se je in pogledal kvisku. V vrhu je visela človeška senca.

"Češnja vidi ukraden koš."

Podvizal se je. Ni se mog spomniti, kje je že slišal ta glas. Lojze? Upehan in potan je vrgel breme pred hlev, prepaden in nejevoljen je stopil v izbo.

Ob svetilki je sedela Katra in šivala krilo.

"Zakaj se tako ženeš?" ga je pogledala.

Krivec je molčal.

"Saj imamo zadosti. Zdaj bi se lahko odpočil."

"Ali mar delam samo zase?" je zarenčal.

Katra je molčala. Peter je legel, a mu misli niso dale spati. Trpil ga je občutek sramu. Ali niso Graparjevi otroci že vpili za njim skozi okno: "Koš detelje, koš trave?" "Toliko blaga jemlje konec!" se je zgrozil. Tisto noč se je zaman trudil, da bi opravičil svoje nepoštenje. Glas s češnje mu je neprestano pel v ušesih. Spomnil se je na Košanovega Poljta.

Naslednjega jutra ga je zagledal, kako je sedel ob grapi. Bral je iz knjige, krava pa je mulila v njegovem. Pogledal je žival skozi plot in stopil pred pastirja.

"Čigava je?"

"Naša."

"Trava pa ni vaša. To si zapomni!"

"To povejte kravi!"

Drzni odgovor je kar priletnil Krivca na mesto, kjer je stal; ni vedel, kaj naj še reče. Da, to je bil glas s češnje. In oči, ki so ga porogljivo opazovale iznad knjige. . . Bilo mu je, kakor da je bos zašel v koprive.

Tale dečva se pa dobro počuti na kupčku, bi rekli. Ruth Gallagher iz Philadelphije namreč sedi na vrečah, ki so napolnjene s samim srebrnim denarjem. V tem mestu je namreč skoro 100 trgovin sklenilo, da dajo svojim uslužbenecem plačo v samem srebrnem denarju, v upanju, da ga bodo uslužbenci takoj potrošili.

"Kaj bo iz tebe?" je zmajal z glavo. "Vedno si v bukvah."

"Student bom."

Petru je rahel posmeh zajgral na obrazu. Zapekla ga je misel, da je Polde morda že izbleknil Graparjevimi, kar je videl ponoči. Počasi se je ozrl po pobočju, zagledal Graparico, ki je plela ob robu njive. Stopil je na stezo, ki je vodila na polje, in izginil med grmovjem.

Dorotheja mu je pred tednom vrnila denar, to mu je ležalo ko kamen na duši. Hlad, ki je ležal na sosedinem obrazu, se mu ni ujemal z računi. Graparica je sivela, starala se je, gube na obrazu so se ji podvojile, toda omagala ni niti za minuto.

Zdravje se ji je utrdilo. Otroci so rasli iz samosrajčnikov v pastirje in iz pastirjev v delavce. V težko preizkušnjo, ki jo je bila zadela, je kdaj pa kdaj posijalo sonce.

Krivec se je ustavljal na vozniiku pred sosedo.

"Dorotheja, kako gre?"

To je bilo vprašanje, kakor da so si najboljši sosedje. Graparica se je začudila.

"Tako," ga je pogledala. "Z božjo pomočjo se rinemo dalje."

"Delavce že imaš," mu je prihajalo iz neke misli, ki mu je tičala v zasedi. Hkrati si je mislil: "Nič ne ve, ali pa zna skrivati." "Ana je močna, pridna."

Graparica ni vedela, odkod ta nenadna prijaznost. Vedela pa je, da najde obronke njiv zjutraj pokošene, trave pa nikjer. Svecenjen sena, ki ostane v senožeti, izgine še pred zarjo. Drva, ki ležijo ob potoku, zaidejo na Krivčevo tnalno in izpuhtijo skozi dimnik. Kdo je, ki ne spi vse noči, ki vse obide in vse vidi? Nihče ga ni imenoval, a vsakdo je vedel zanj. V košanovo ni lezel, ker nič nimajo, v Ruparjevo se ni upal, lazil je v zemljo brez trdne moške roke. Lakomnost se je zrasla čez Krivčevo dušo kakor srobot, da nič več ni videl iz nje. . .

Gledala sta se kot tučca, nič več si nista vedela povedati.

26.

Jerica se je bila razvila v dekle. Kadar so prišli fantje iz Ledin, so se ustavili pod njenim oknom.

"Vstani, vstani, Jerica, Jerica, ubožica. . ."

Pesem ni bilo norčevanje, bila je tiha ljubezen. Vendar ji je postalo ob tej pesmi grenko pri srcu. Spomnila se je pripovedke o siroti Jerici in dne, ko je prejela sporočila o materini smrti. Res, da je strina ni pošiljala spat v korito niti v snegu jagod nabirat, a ji nikoli ni dala prijazne besede.

Jerica je vsa zagorela v obraz, roke so ji bile trde, razpokane od dela, vendar se ji je še zmeraj poznalo, da je bila iz mesta. Prosil je, da bi jo dali učiti šivanja. Ruparica je zgrabila njeno misel in dala učiti Tončka.

Kadarkoli sta se videla z Vidom, ji je vtilo poguma; kadar je pogledala Mirka, je bila žalostna.

Po Vidovem odhodu niso najeli hlapca. Mirko je moral še bolj trdo zgrabit za delo. Že prej je hiral, zdaj ga je bila sama kost in koža. Včasih se mu je Jerica ponudila, da bi mu pomagala. Ni ji pustil. Bil je preponosen, poleg tega se je bal pikrih opazk.

Pa se mu je zazrla v trudne, žalostne oči in mu je rekla:

"Mirko, ti si bolan."

Tajil je. Izdajala ga je barva na obrazu.

Nekega dne je po trdem delu na travniku sedla k njemu, ko je odpočival na senu.

"Ni prav, da se tako ženeš. Nakladaš si bremena, ki niso zate."

"Eh," se je otresel.

"Varuj se! Ponoči kašljaš."

"Pusti to, Jerica! Govori kaj drugega!"

Zvečer je odšel zgodaj v slamo. Rupar je vprašal po njem.

"Nič mu ni dobro," je povedala Jerica. "Spat je šel."

"Tak fant, pa že spat?"

"Boln je. Ne preobkladajte ga z delom!"

"Pa naj umrje, kaj morem jaz zato!" se je stricu sirovo izvilo iz ust.

Jerica je pobeignila v kamro in se vsa dušila v solzah. . . Poslednje čase je bil Jernejec bolj nerazumljiv kakor Liza. Ruparica se je bila po izgubljenih tožbah vsa poklofutnila. Na moža pa je legel poraz kot gora, mu pritisikal na dušo in na telo. Včasih je delal ko norec, pa je zopet vse ohlajnilo po njem, kakor da se mu ne zdi vredno upirati se in garati. Bal se je stopiti na klanec, kakor da se mu sosedje rogajo s pogledi.

Saj se mu nihče ni posmehoval. Svaja je ležala nad ljudmi ko hudourn oblak; ko je bilo tožbe konec, so se oddahnili. Jernejca so gledali skoraj s sočutjem in mu ponujali besedo. Celo Krivec ga je zdaj iskal s pogledi. Mržnje in nezaupljivosti do sosedja se nikoli ni otresel, vendar mu zblíževanje ni bilo v nadlego.

Nekoč je Ruparica izobešala perilo po plotu, Jernejec je cepil drva na tnalni. Tedaj se je Peter ustavljal pred njima na klanecu.

"Kaj pa Tončka?" je vprašal.

Liza je visela na hčerki z vso ljubeznijo. Vprašanje ji je otajalo mržnjo do sosedja.

"Uči se. Ni ji hudega; ona se prav pohvali."

"Pa ne bo ostala mojškra?"

"Kam pa misliš? Več ko človek zna, laže si pomaga. Saj jo bomo doma potrebovali. Če bi nje ne bilo, bi morali dati vse onim."

Mislila je na Jerico in na Mirka. Ustnice ji je skrival izraz nevšečnosti, togota ji je pogledala iz oči. . . Petru to ni ušlo, prikrlil je nasmeh.

Jernejec se je bil oslonil na sekuro.

"Če bomo sploh kaj imeli, da bi dali," se je stežka odhrkal.

"Zakaj pa ne?" se je zavzela žena.

"Dolg je hudič."

"Pa bi bil mene prosil," je vrgel Krivec.

"Ali bi dal?" je zategnil Jernejec in nezaupljivo pogledal sosedja.

"Bog pomagaj!" je Peter vrgel roki v zrak. "V silni si vendar ne bomo volkovi. . . Če Tončka dobi ženina, kakor se spodobi, bo vse prav."

Kakor da so vse izgovorili, so ostali brez besede. Se vedno je stala neka senca med njimi in jih je motila. Krivec je odšel proti kozolcu.

"Kaj ga je prijel?" je Liza pogledala moža.

Jernejec je skomignil z rame-ni. Gledal je za sosedom. Zdel se mu je ko velik pajek, ki na vse strani razpreda mreže.

27.

V jeseni je zazvonilo Mirku. Le Jerica, ki je zadnje tedne noč in dan prebedela ob njegovi postelji, je vedela, kako težko je umiral. Ko je ležal na mrtvaškem odru, so se ljudje začudili njegovim voščeni barvi, štrlečim ličnim kostem in ostremu nosu.

"Moj Bog," so govorili, "saj je kakor smrt! Ko je bil še živ, se ni zdel tako slab."

"Preveč je bil otožen, prere-

sen, da bi živel. Mlad človek mora biti vesel."

Jerica je bila neutolažna. Bilo ji je, kakor da je sama ostala na svetu.

Bil je jasen dan, ko ulit iz zlata, ko so ga pokopali. Med pogrebi je bil tudi Peter. Strmel je v togo žalost na obrazih, sam je ni občutil. Življenje je kakor kolo, včasih je človek na vrhu, drugič spodaj. Zdaj ni bila še vrsta na njem. Tistega dne mu je bilo do smeha.

V veži ga je ustavljal Ferjan in ga potegnil v kot.

"Pogodba je potekla."

"Saj jo bova podaljšala," je Krivca pomrznilo po telesu.

"Ne, prodam ti, če hočeš."

"Prav," je Petra kar privzdignilo. "Koliko?"

Ferjan mu je povedal.

"Preveč. Na dražbi ste dobili ceneje."

"Že. . . Pa veš, pa čem je bila takrat pšenica? Koliko je bil vreden goldinar? Če nočeš, kar povej; drugače pa brez barantanja. Danes so tu možje, lahko udariva."

Krivec je pomislil. Ali gre mar Ferjanu trda za denar, da sili s prodajo? Bal se je, da mu kdo tiste zemlje ne pobere pred nosom.

"Ne vem, če bom imel, da bi vam plačal vse hkrati."

"Bom pa nekoliko počakal."

Po pogreščini je Krivec pomignil Jeriču in Košanu, da sta v krčmi. Ferjan jih je peljal v kamro, sklenili so kupčijo. Vino je prihajalo na mizo. Peter

F. Knapp iz North Hollywood, Cal., je v valivnem stroju napravil čisto nov poizkus. V stroj je dal jajca fazana, noja, jerebice in kokoši in vse se mu je srečno izvalilo. Na sliki vidite 10 dni starega noja, ki je bil izvaljen v valivnem stroju.

19 letna Mrs. Harmon Waley je bila v Olympia, Wash. obsojena, ker je bila soudeležena pri ugrabitvi malega George Weyerhaeuser. Njen soprog je bil za isti zločin že obsojen na 45 let ječe.

je nalival, pil je tudi sam, srce mu je igralo od prešernosti. Bilo ga je skoraj strah velike dobre volje.

"Danes je zate praznik," je omenil Košan.

"Če bi ne bilo treba šteti denarja."

"Boš pa kaj prodal. Pravijo, da bodo gradili po Baški dolini železnico."

"Predaleč smo; od tega ne bomo imeli dobička."

"Les bo šel. Z menoj že barantajo za tiste smreke v gmajni."

Ob misli na gmajno se je Krivcu pomračilo čelo. Preteklo jesen so bili prišli merjevci. Po mnogem besedičenju, prekanju in razburjanju so razdelili tisti kos zemlje, ki se je vlekel od vasi do potoka. Krivec je dobil kos gmajne, ki se je držal njegovega sveta. Na Jeriča je pritisikal, naj zahteva svet ob hiši. Pa ga ni, vrag! Dobila sta ga Košan in Kocjan iz Grape; Kocjan pa je svoj delež prodal Košanu. Sredi veselja, da je njihovo posestvo zopet celo, ga je to pekilo in jezilo.

Iz vina in iz zavesti, da se mu obrača vse po sreči, kar začne, se je nagnil h Košanu.

"Ti bi mi prodal gmajno!"

Košani je odmajal z glavo.

"Ne prodam."

"Kaj boš z njo?"

"Kaj neki bom z njo? Iztrebil jo bom. Krompirja in fižola bom nasadil. Saj tako nič ne pridelam."

"V tisti zemlji ti ne bo rasel krompir. Meni jo daj!"

"Kaj boš pa ti z njo? Pri Jeričevi hiši?"

Jim Thorpe, najslavnejši indijanski atlet, se sedaj trenira za vlogo v neki filmski predstavi.

Priključiva promena moda.

"Ne vprašuj! Prodaj!"

"Ne."

"Prodaj jo boš!"

V besedah je bila grožnja, grožnja tudi v očeh. Soseđa sta umolknila. Krivec ni več govoril. Čutil je, da se ga je prijel vino. Košan in Jerič sta odšla, a on je še ostal, da bi ga ljudje ne videli pijanega.

V mraku se je nekoliko strznil in krenil na pot. Od severa je pihal veter, v listju je šumelo. Prvi krajec na nebu je risal medle sence dreves na pot. . . Krivcu se je zmeraj bolj jasnila zavest, vendar mu je iz vsake misli vstala pošastna podoba. V veselje se mu je mešala skrb, v resnični svet mu je igrala domišljija. Zagledal je trš ob poti in se je stresnil. Zdelo se mu je, da ima obliko rajnega očeta. Strah iz mladosti mu nikoli ni šel popolnoma iz kosti, čutil ga je v vsaki nočni uri. Že

dalgo ne kot tisti večer. Pokrižal se je.

Dalje prihodnjič

V BLAG SPOMIN DRUGE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE MATERE IN SOPROGE

Mary Turek

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 22. julija 1933.

Žalujoči ostali

Frank Turek, soprog; Marie, hčerka; Frank, sin.

Cleveland, O., 22. julija 1935.

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.

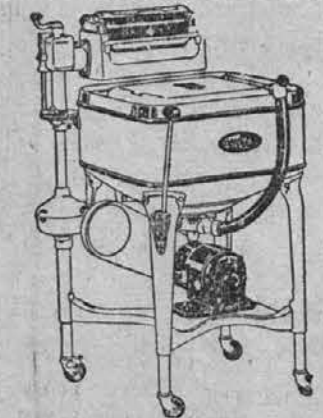
v Slovenskem Narodnem Domu

PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;

POSILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;

OPRAVLJA notarske posle.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

Model 30

PRIHRANKI

v pralnih stroških napravijo mala odplačila,

da si lahko kupite

MAYTAG

Mala tedenska ali mesečna odplačila, ki so potrebna, da lastujete

Maytag, niso nič v primeri udobnosti in tedenskim prihrankom, ki jih prinese. Velik, prostoren, aluminast vlit čeber in gyratator vodni obrat, opere vse čisto in hitro. Maytag valjni izzemalec vode, napravi zadnji del pranja hitro in lahko. Dobite Maytag sedaj po teh

IZREDNO NIZKIH CENAH

Naš priložni odplačevalni sistem napravi lastništvo prav lahko.

Oglejte si model 110 po samo

\$59.50

MANDEL HARDWARE

15704 Waterloo Road

Kenmore 1282

VELIKA KAMPANJA PODPREDESEDNIKOV K. S. K. J.

Traja od 1. marca do 31. decembra 1935

Rojaki Slovenci in Slovenke!

Mati vseh drugih slovenskih podpornih organizacij v Ameriki, K. S. K. Jednota, ki posluje že 42. leto, vas potom svoje nove kampanje zopet vabi v svojo sredino če še niste član(ica) te ugledne in zasluzne organizacije. Za pristop imate sedaj najlepšo priliko.

Za smrtninsko zavarovanje se vam nudi 5 različnih razredov, med temi tudi eden, da dobite celo zavarovalnino izplačano v denarju ko še živite

Član, ko doseže 60 ali 70 let, so upravičeni do starostne podpore; 70 let starim članom plačuje Jednota ves assessment.

Razredov centralne bolniške podpore ima Jednota četvero: po \$2 dnevno, \$1, 50c in \$5 tedensko.

V Mladinskem oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c v razred "A" in 30c v razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450 in zavarovanega v razredu "B" se plača \$1000 posmrtnine.

Tekom kampanje se nudijo sledeče ugodnosti: Prost pristop, prosta zdravniška preiskava, 50c nagrade pri zavarovalnini \$250; \$1.00 nagrade za \$500 zavarovalnine; \$2.00 za \$1000; \$3.00 za \$1500, in \$4.00 za \$2000 zavarovalnine.

Za nove člane mladinskega oddelka, 50c.

Za ustanovitev novega društva (8 članov zadostuje) plača Jednota \$20 poleg kampanjskih nagrad.

Glede drugih podrobnosti za pristop se obrnite na tajnika ali tajnico katerega krajevnega društva, ali pa na glavni urad: 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

VSII AMERIŠKI KATOLIŠKI SLOVENCII BII MORALI SPADATI H K. S. K. JEDNOTII!